

ÅRSBERETNING 2017

RANDERS

Årsberetning 2017

Indhold

Borgmesterens indledning	5
Økonomisk overblik.....	6
Ledelsespåtegning	8
Den uafhængige revisors påtegning.....	9
Kommuneoplysninger.....	12
Indledning	13
Grundlaget for budget 2017 - et tilbageblik	14
Sammendrag af den økonomiske situation.....	16
Bevillingsopfyldelse	21
Anvendt regnskabspraksis.....	31
Oversigter og noter.....	33

Borgmesterens indledning

Borgmester Torben Hansen

Med denne årsberetning gøres der status for Randers Kommunes regnskabsresultat i 2017. Samlet set er der tale om et tilfredsstillende resultat, der betyder, at kommunens likviditet er på et fornuftigt niveau ved årsskiftet 2017-18. Dette skyldes bl.a. lavere ledighed samt mindre udgifter til renter. Regnskabet viser dog samtidigt, at de store serviceområder er under pres. Derfor skal der på disse områder særlig opmærksomhed på at genoprette balancen i økonomien i 2018.

Når byrådet godkender regnskabet og årsberetningen, bliver der sat punktum for 2017. Årsberetningen indeholder en status over den økonomiske situation og årets samlede økonomiske resultat. Samtidig indeholder den en beskrivelse af de mål, som byrådet har sat sig på en række områder, og i hvilken grad målene er opfyldt.

Regnskabet viser et overskud på den ordinære drift på 178 mio. kr. Her er det især positivt, at færre personer har modtaget offentlige ydelser på grund af ledighed. Regnskabet viser, at udgifterne til overførselsindkomster ligger væsentligt under det oprindeligt budgetterede niveau.

Regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.965 mio. kr. i alt. Det er 21 mio. kr. over den ramme som kommunen er blevet tildelt af den samlede serviceramme på landsplan. Kommunen har derfor ikke på dette punkt bidraget til at overholde kravene i regeringens og KL's økonomiaftale for 2017. Der er imidlertid ikke tale om helt samme tendens på landsplan. For kommunerne under ét forventes serviceudgifterne at ende en smule under den samlede ramme. Randers Kommunes overskridelse forventes derfor ikke at udløse en sanktion i henhold til budgetloven.

Overskridelsen af servicerammen for 2017 skyldes stort pres på en række serviceområder: Familieområdet, specialundervisningen, socialområdet og omsorgsområdet. Der er tale om områder, som har haft byrådets fulde bevågenhed i 2017, og dette vil fortsætte i 2018. Derudover har der været forbrug af opsparring på de decentrale enheder. Hos en række aftaleenheder – blandet andet på skoleområdet - har forbruget haft et omfang, så der i 2018 skal være fortsat særlig opmærksomhed på dette.

På anlægsområdet har der været høj aktivitet, som primært har været rettet mod udbygning af skolerne (64 mio. kr.) samt vedligeholdelse af bygningsmassen generelt (43 mio. kr.). Endvidere er der ydet første halvdel af et anlægstilskud til den nye multihal i forbindelse med Randers Arena (8 mio. kr.). Huset Nyvang, som består af ældreboliger, der er bygget sammen med en daginstitution, er endvidere blevet indviet i 2017 (11 mio. kr.)

Der er med andre ord godt gang i hjulene på anlægsområdet. Som følge af tidsforskydninger overføres der dog i lighed med tidligere år betydelige anlægsudgifter fra 2017 til 2018. Sammen med de allerede afsatte anlægsmidler i budgettet for 2018 og frem vil disse blive anvendt til investeringer, der kan bidrage til beskæftigelse og fortsat udvikling af kommunen.

Samlet set betragter jeg resultatet for 2017 som et fornuftigt grundlag for budgetåret 2018 og den kommende budgetlægning for 2019. Dog med understregning af, at der på alle niveauer i organisationen, er behov for at fastholde fokus på en løbende stram økonomistyring. En sund økonomisk base er forudsætningen for mange af de ting vi gerne vil opprioritere og gøre bedre. Der er derfor brug for, at vi får bragt balance i økonomien på de store serviceområder og hos de aftaleenheder der i øvrigt har haft et for højt forbrug.

På de næste sider i årsberetningen kan du læse mere om regnskab 2017 og dermed også få et dybere indblik i vores afsæt for 2018 og de kommende år. Rigtig god læselyst.

Økonomisk overblik

Nedenfor beskrives regnskabsresultatet for 2017 på de skattefinansierede områder.

Årets resultat og regnskabsopgørelse

Resultat af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er brugt i forbindelse med budgetlægningen og indgår ligeledes i forbindelse med sammenligninger med resultatet i andre kommuner.

Regnskabsopgørelse for 2017

Hele mio. kr.	Vedttaget budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Årets resultat inkl. overførsler
Skatter	-4.044,0	-4.044,1	-4.047,9	-3,8	0,0	-3,8
Tilskud og udligning	-1.967,7	-1.965,1	-1.966,8	-1,7	0,0	-1,7
Skatter og tilskud i alt	-6.011,7	-6.009,2	-6.014,7	-5,5	0,0	-5,5
Serviceudgifter	3.950,6	3.939,3	3.965,0	25,6	-8,4	17,2
Indkomstoverførsler m.m.	1.936,2	1.913,3	1.860,9	-52,4	-1,5	-53,9
Renter (løbende)	22,4	22,4	10,9	-11,5	0,0	-11,5
Resultat af ordinær drift	-102,6	-134,2	-177,9	-43,7	-10,0	-53,7
Skattefinansieret anlæg i alt	171,9	119,5	145,8	26,2	-173,3	-147,1
Resultat af ordinær drift og anlæg	69,3	-14,7	-32,1	-17,4	-183,3	-200,8

Årets resultat udtrykt som forskellen mellem korrigeret budget ekskl. overførsler og forbruget i 2017 viser et overskud på 17,4 mio. kr. på det skattefinansierede område.

Overskuddet skyldes bl.a. mindreudgifter til overførselsudgifter på 52,4 mio. kr. og renter på 11,5 mio. kr., mens der til den anden side er et merforbrug på serviceudgifterne på 25,6 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget ekskl. overførsler. Resultatet af ordinær drift er bedre end budgetteret, hvilket har bidraget til finansieringen af anlægsudgifterne.

Samlet set viser regnskabet et tilfredsstillende resultat. Der var budgetteret med et resultat af

ordinær drift i korrigeret budget på 134,2 mio. kr., og det endelige resultat viser 177,9 mio. kr.

For skattefinansieret anlæg er der tale om et merforbrug, idet regnskabsresultatet viser et realiseret forbrug på 145,8 mio. kr. – svarende til 26,2 mio. kr. over korrigeret budget ekskl. overførsler. Forbruget er imidlertid mindre end det oprindeligt vedtagne budget på 171,9 mio. kr., hvilket kan forklares med tillægsbevillinger givet i løbet af året, hvor anlægsprojekter er udskudt til senere gennemførelse samt flere indtægter.

Det samlede resultat skal ses i sammenhæng med de tidsforskydninger, der opstår både på

drifts- og anlægsbudgettet. Der er i 2017 sket et nettoforbrug af de opsparede midler som overføres mellem årene. Opsparingen er således faldet med 25,6 mio. kr. på service og med 26,2 mio. kr. på anlæg. De opsparede midler som overføres fra 2017 til 2018 udgør i alt netto 138,5 mio. kr.

Randers Kommunes andel af servicerammen (korrigeret for ændret pl-fremskrivning og konsekvenser af Lov- og cirkulæreprogram) udgør 3.943 mio. kr.

Regnskabet indeholder serviceudgifter på 3.965 mio. kr. i alt. Randers Kommunes resultat vedrørende serviceudgifterne ligger dermed 21,6 mio. kr. over rammen.

I sammenhæng hermed skal det nævnes, at der er serviceområder, der oplever betydeligt udgiftspres.

Det drejer sig om omsorgsområdet, familieområdet, socialområdet – voksne med særlige behov, skoleområdet samt specialundervisning. Forvaltningen har igangsat analyser og udarbejdelse af handleplaner som følge af regnskabsresultatets konsekvenser for 2018. Der arbejdes med en proces vedrørende initiativer til nedbringelse af underskuddet på serviceområderne med ubalance i økonomien i 2018. Byrådet vil – via fagudvalgene – få forelagt en fælles opsamling på handleplanerne med forslag til initiativer i forbindelse med behandlingen af regnskabet på mødet den 23. april 2018.

Indkomstoverførslerne viser mindreudgifter på 52,4 mio. kr. i forhold til korrigeret budget – heraf vedrører 46 mio. kr. de forsikrede ledige (beskæftigelsestilskuddet). I forhold til beskæftigelsestilskuddet var der i budgetforudsætningerne for B2018-2021 forudsat et overskud på 25 mio. kr. i 2017. Kommunens endelige overskud på ordningen kan først opgøres, når størrelsen af kommunens efterregulering er kendt medio 2018. For indkomstoverførslerne i øvrigt kan resultatet først endeligt opgøres, når regnskabstallene på landsplan er kendt og der er indgået en økonomiaftale mellem regeringen og

KL for 2019. Det vides således først til sommer i hvilken grad kommunen får lov til at beholde mindreudgifterne på indkomstoverførslerne og om det kan give et positivt bidrag til kommunens økonomi udover de allerede indarbejdede forudsætninger.

Renterne viser mindreudgifter på 11,5 mio. kr. som følge af det meget lave renteniveau i 2017.

Samlet set er der tale om et tilfredsstillende resultat, der betyder, at kommunens likviditet ligger på et fornuftigt niveau ved indgangen til 2018. En endelig vurdering af regnskabsresultatet for 2017 kan dog først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og der er indgået økonomiaftale mellem regeringen og KL vedr. budget 2019.

Ledespåtegning

Økonomiudvalget har den 23. april 2018 behandlet og godkendt regnskabet for 2017 for Randers Kommune.

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget og regnskabssystem, idet de deri krævede skemaoversigter findes i særskilt bilag. Vi anser den vedlagte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2017.

Randers Kommune, den 23. april 2018

Torben Hansen
Borgmester

Jesper Kaas Schmidt
kommunaldirektør

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Randers Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, jfr. siderne 31 - 40 i "Årsberetning 2017" samt siderne 84 - 92, 96 - 119, 153 - 158 og 170 - 172 i "Årsberetning 2017, bilagshæfte", der omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 171,5 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på - 33,8 mio. kr.
- Resultat af forsyningsvirksomheder på -12,6 mio. kr.
- Aktiver i alt på 7.693,5 mio. kr.
- Egenkapital i alt 4.616,4 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til byrådet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskab". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision, har vi afgivet erklæringer på projektrengskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag, for en detaljeret opstilling af opgaver.

Vi blev af byrådet første gang antaget som revisor for Randers Kommune for regnskabsåret 2007 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 11 år frem til og med regnskabsåret 2017. Vi blev senest antaget efter en udbudsprocedure og revisionsaftalen blev forlænget fra regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter med statsrefusion

Sociale udgifter med refusion udgør 380,1 mio. kr. og består hovedsageligt af overførselsindkomster.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

- Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale område.
- Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).
- Vi har revideret statsrefusionskemaet for 2017.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af byrådet godkendte årsbudget for 2017 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2017. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter oplysninger i "Årsberetning 2017" samt "Årsberetning 2017, bilagshæfte", som ikke er omfattet af årsregnskabet og vores erklæring herom.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Randers, den 17. maj 2018

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Søren Peter Nielsen
Statsautoriseret revisor

Ole Nielsen
Registreret revisor

Kommuneoplysninger

Randers Kommune

Laksetorvet

8900 Randers C

Telefon: 8915 1515

Regnskabsperiode: 2017

Økonomiudvalg

Torben Hansen, borgmester

Claus Omann Jensen

Leif Gade

Steen Bundgaard

Anne Hjortshøj

Christian Brøns

Anders Buhl-Christensen

Frank Nørgaard

Bjarne Overmark

Direktion

Jesper Kaas Schmidt

Erik Mouritsen

Lene Andersen

Steinar Eggen Kristensen

Michael Maaløe

Lars Sønderby

Revision

BDO

Indledning

Årsberetningen giver en status over Randers Kommunes økonomi samt et overordnet indblik i, hvordan 2017 er gået.

I beretningen gives der et overblik over de væsentligste økonomiske forhold i kommunen. Regnskabsresultatet beskrives i forhold til det korrigerede budget ekskl. overførsler af uforbrugte bevillinger fra 2016-17 pr. ultimo 2017 – det vil sige det oprindelige budget med efterfølgende ændringer i form af tillægsbevillinger. Endvidere gives der bemærkninger til periodeforskydningerne mellem årene på drift og anlæg.

Fagudvalgenes økonomi beskrives i bilagshæftet. Redegørelsen er opgjort på bevillingsniveau, og indeholder en status på fagområder-

nes økonomi og service. Derudover redegøres der for status på mål i 2017. Endelig redegøres der for overførsel af uforbrugte midler til budget 2018.

I regnskabsberetningen gennemgås det realiserede resultat i 2017. Derudover redegøres der for sammenhængen mellem de opkrævede skatter og kommunens forbrug af ressourcer til drift, anlæg samt finansposter

Årsberetningen indeholder følgende afsnit:

- Grundlaget for budget 2017 – et tilbageblik
- Sammendrag af den økonomiske situation
- Bevillingsopfyldelse
- Anvendt regnskabspraksis
- Oversigter og noter

Grundlaget for budget 2017 - et tilbageblik

Budgettet for 2017 blev vedtaget på grundlag af et budgetforlig mellem Venstre, og Dansk Folkeparti (16 ud af byrådets 31 medlemmer).

I økonomiaftalen for 2016 blev der indført en omprioriteringsbidrag på 1 pct. årligt af serviceudgifterne med tilhørende reduktion af statstilskuddet. I økonomiaftalen for 2017 blev omprioriteringsbidraget imidlertid tilbageført til kommunerne svarende til 37,7 mio. kr. for Randers Kommune.

På grund af det stramme økonomiske udgangspunkt for 2017 blev det besluttet at fastholde de rammereduktioner på 1 pct., som allerede var indarbejdet i budgettet. Derudover blev det besluttet at gennemføre rammebesparelser på yderligere 0,5 pct. for at skabe plads til et politisk ønske om omprioriteringer mellem serviceområderne.

Budgetforliget for 2017 overholdt regeringens krav om uændrede skatter og kommunes andel af servicerammen blev ligeledes overholdt. Budgetforliget viste en gennemsnitlig kassebeholdning på 232 mio. kr. i perioden 2017-20, hvilket var i overensstemmelse med Byrådets mål om en gennemsnitlig kassebeholdning på 200 mio. kr. Den gennemsnitlige kassebehold-

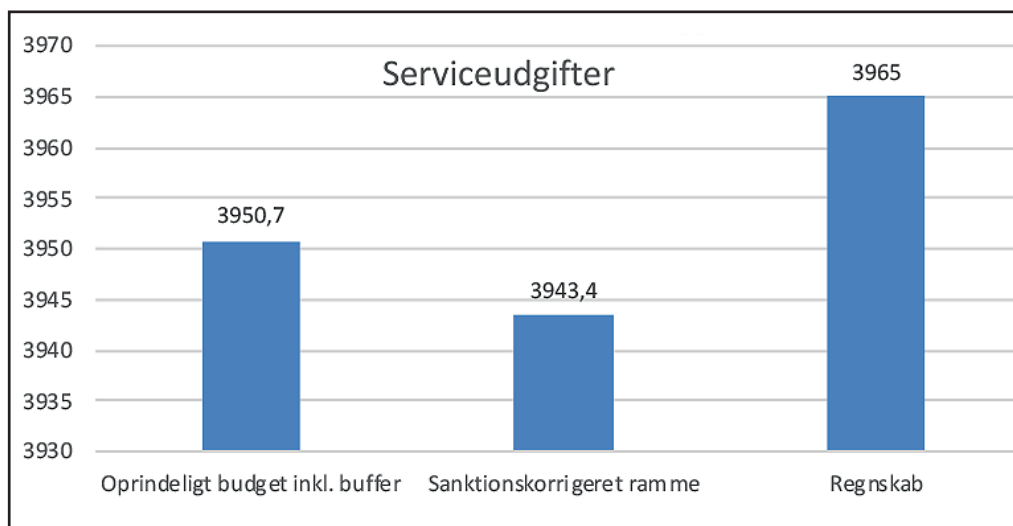
ning i det sidste overslagsår skal være mindst 140 mio. kr. Dette mål blev også indfriet, idet kassebeholdningen i det vedtagne budgets sidste overslagsår udgjorde 150 mio. kr.

Serviceudgifter

De stramme økonomiske rammer fra tidligere år blev videreført i 2017, og samtidig var en række af de store serviceområder under pres. Derfor var stram udgiftsstyring et hovedtema for kommunen også i forbindelse med budgetlægningen for 2017.

Sanktionslovgivningen fra tidligere år var også gældende i 2017. Det betyder, at en overskridelse af servicerammen på landsplan, vil medføre modregning i kommunernes bloktilskud. Den økonomiske styring i 2017 har således som udgangspunkt været tilrettelagt med henblik på at sikre, at Randers Kommunes andel af servicerammen kunne overholdes. På den baggrund blev der i lighed med tidligere år bl.a. indarbejdet en bufferpulje på 42,2 mio. kr. under serviceudgifterne til imødegåelse af virkningen af et eventuelt forbrug af uforbrugte midler overført fra 2016.

Af nedenstående tabel fremgår serviceudgifterne i budget og regnskab 2017 (mio. kr.):

Ser man på den korrigerede serviceramme (oprindelig serviceramme korrigeret for nyt p/l skøn samt Lov- og cirkulæreprogrammet), som i figuren ovenfor er benævnt sanktionskorrigeret ramme, så ligger regnskab 2017 godt 21 mio. kr. over denne. Kommunens regnskabsresultat overholder dermed ikke den udmeldte serviceramme. Derudover har der været et forbrug af servicebufferen på 42,2 mio. kr. I budgetforudsætningerne for 2017 var der indregnet et forbrug af opsparing på 50 mio. kr. Der er således taget højde herfor i de likviditetsmæssige forudsætninger for 2017.

På landsplan forventes de kommunale regnskaber for 2017 at ligge under den aftalte serviceramme. Regeringen har imidlertid skærpet praksis vedr. sanktionslovgivningen og har signaleret parathed til at modregne selv små overskridelser i bloktilskuddet. Regeringen vil med stor sandsynlighed se service og anlæg under ét, når der foretages en vurdering af kommunernes grad af aftaleoverholdelse i 2017. KL's forventning er en overskridelse af det samlede aftaleniveau, da kommunerne har brugt mere end aftalt på anlæg. Dette kan dog først endeligt opgøres, når resultatet af kommunernes regnskaber er kendt.

Regeringen har som udgangspunkt kun lovhjemmel til at sanktionere kommunerne ved en overskridelse af servicerammen, og ikke en overskridelse hvor service og anlæg ses under ét. Alt andet lige vil en sådan samlet overskridelse dog være problematisk for kommunerne, når der skal forhandles en ny økonomiaftale for 2019.

Sammendrag af den økonomiske situation

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen sammenfatter alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Faste priser (mio. kr.)	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Resultat inkl. overførsler
Skatter	-4.044,0	-0,1	-4.044,1	-4.047,9	-3,8	0,0	-3,8
Tilskud og udligning	-1.967,7	2,6	-1.965,1	-1.966,8	-1,7	0,0	-1,7
Skatter og tilskud i alt	-6.011,7	2,5	-6.009,2	-6.014,7	-5,5	0,0	-5,5
Serviceudgifter	3.950,6	-11,2	3.939,3	3.965,0	25,6	-8,4	17,2
Indkomstoverførsler m.m.	1.936,2	-22,9	1.913,3	1.860,9	-52,4	-1,5	-53,9
Driftsudgifter i alt	5.886,8	-34,2	5.852,6	5.825,9	-26,7	-10,0	-36,7
Renter (løbende)	22,4	0,0	22,4	10,9	-11,5	0,0	-11,5
Resultat af ordinær drift	-102,6	-31,6	-134,2	-177,9	-43,7	-10,0	-53,7
Skattefinansieret anlæg, udgifter	190,0	-18,9	171,1	190,1	19,0	-213,0	-194,0
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-18,2	-33,5	-51,6	-44,4	7,3	39,6	46,9
Skattefinansieret anlæg i alt	171,9	-52,4	119,5	145,8	26,2	-173,3	-147,1
Resultat af ordinær drift og anlæg	69,3	-84,0	-14,7	-32,1	-17,4	-183,3	-200,8
Jordforsyning i alt	-4,8	-21,5	-26,2	-17,4	8,8	-43,9	-35,1
Ældreboliger i alt	70,5	58,5	129,0	121,2	-7,8	-13,6	-21,4
Brugerfinansieret område	1,7	0,9	2,6	12,6	10,0	-8,8	1,2
Årets resultat før finansposter	136,8	-46,1	90,7	84,3	-6,4	-249,5	-256,0
Optagne lån	-61,5	0,0	-61,5	-36,6	24,9	10,6	35,5
Afdrag på lån	62,3	0,0	62,3	60,4	-1,9	0,0	-1,9
Finansforskydninger	-74,6	25,6	-49,0	-170,4	-121,4	-27,9	-149,3
Finansposter i alt	-73,8	25,6	-48,3	-146,6	-98,4	-17,3	-115,6
Kassebevægelse	63,0	-20,6	42,4	-62,3	-104,8	-266,8	-371,6

Oprindeligt budget og tillægsbevillinger for serviceudgifter er inkl. en ikke-finansieret buffer til serviceudgifter på 42,2 mio.kr.

Negative tal betyder kasseforøgelse, positive tal betyder kasseforringelse.

Tillægsbevillinger

Der er givet tillægsbevillinger for netto -20,6 mio. kr. (ekskl. overførsler fra 2016). Overførslerne fra 2016 til 2017 udgjorde 266,8 mio. kr. Overførslerne til 2017 er beskrevet i afsnit om bevillingsopfyldelse.

Oversigt over tillægsbevillinger 2017 Mio. kr.

Finansielle poster (skatter, tilskud, lån mm.)	
ekskl. buffere	-55,7
Serviceudgifter, drift ekskl. servicebuffer	31,0
Overførselsindkomster, drift	-22,9
Skattefinansieret anlæg, ekskl. anlægbuffer	-10,8
Renter	0,0
Hvile i sig selv og brugerfinansieret område	37,9
Tillægsbevil. i alt ekskl. overførsler fra 2016	-20,6

Tillægsbevillinger vedrørende de finansielle poster udgør -55,7 mio. kr. i 2017, når der korrigeres for servicebufferpuljen (nulstilling af modpost) på 42,2 mio. kr. Tillægsbevillingerne vedrører primært lånoptagelse i forbindelse med handicapboligplanen (Holbergstien, Kernen Marienborg og Kernen Harridslev samt Solstrålen Vestertvævej). Midtvejsreguleringen af bloktilskuddet udgjorde 1,6 mio. kr., der er modsvaret af reguleringer på service og indkomstoverførslerne.

Under serviceudgifterne er der givet en lang række mindre tillægsbevillinger, som summerer til 31 mio. kr., når der korrigeres for nulstillingen af servicebufferpuljen på -42,2 mio. kr. Tillægsbevillingerne drejer sig bl.a. om juridisk bistand i forbindelse med boligforeningssagen på 5,5 mio. kr., udmøntning af lov- og cirkulæreprogrammet på 1,9 mio. kr., kompetenceudvikling på børneområdet 3,1 mio. kr. samt udvidet åbningstid på børneområdet 3 mio. kr. Under Miljø og teknik er der samlet set givet bevillinger på 10,3 mio. kr. som primært vedrører Ejendomsservice (gældsafvikling). På socialområdet er der givet bevillinger på 8,5 mio. kr. i alt bl.a. til mentorordninger.

Der er i 2017 givet tillægsbevillinger vedr. overførselsindkomsterne for netto -22,9 mio. kr. Dette dækker over midtvejsregulering af indkomstoverførslerne på 6,2 mio. kr., regulering af aktivitetsbestemt medfinansiering som følge af aktuelle aktivitetstal på -11 mio. kr. Derudover er der flyttet 5,7 mio. kr. til service. Det realiserede

resultat ligger væsentligt under bevillingen. Det skyldes især mindredgifter til forsikrede ledige (-46,3 mio. kr.) samt indtægter fra den centrale refusionsordning vedr. særligt dyre enkeltsager (-13,9 mio. kr.).

Se særskilt afsnit om indkomstoverførsler for en uddybning af udviklingen på området i 2017 samt reguleringsordninger på disse områder.

Der er givet tillægsbevillinger til skattefinansieret anlæg for -10,8 mio. kr. Dertil kommer nulstilling af en anlægsbuffer på 41,6 mio. kr. Beløbet vedrører primært forskydninger i skoleudviklingsplanen på netto -14,1 mio. kr. samt daginstitution i Spentrup på 6,6 mio. kr.

På hvile i sig selv områderne (Jordforsyning, ældreboliger og det brugerfinansierede område) er der givet tillægsbevillinger på i alt 37,9 mio. kr. Heraf vedrører størstedelen handicapboligplanen (58,5 mio. kr.) samt tilpasning af jordforsyningsbudgettet til den forventede udvikling i markedet (-21,5 mio. kr.).

Resultat af ordinær drift og anlæg

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede indtægter og udgifter på henholdsvis drift og anlæg. Nedenstående tabel viser, at der oprindeligt var forventet et underskud på 69,3 mio. kr. i 2017. Tillægsbevillinger givet i årets løb, betyder, at der i det korrigerede budget ekskl. overførsler var regnet med et overskud på 14,7 mio. kr. på de skattefinansierede områder.

Mio. kr. (+) = underskud, (+) = forbrug	Opr. budget	Tillægsbevillinger	Korr. budget	Regnskab 2017	Årets resultat (afvigelser)	Overførsler fra 2016-2017	Resultat inkl. overførsler
Resultat af ordinær drift og anlæg	69,3	-84,0	-14,7	-32,1	-17,4	-183,3	-200,8
Kassebevægelse	63,0	-20,6	42,4	-62,3	-104,8	-266,8	-371,6

(+) = underskud/kasseforbrug

Regnskabsresultatet viser imidlertid et overskud ekskl. overførsler på 32,1 mio. kr. Der er altså tale om en afvigelse på 17,4 mio. kr. i forhold til det korrigerede budget. Ser man på resultatet inkl. overførsler viser regnskabet en afvigelse på 200,8 mio. kr. Resultatet forklares nærmere nedenfor.

Jf. Randersmodellen kan der overføres uforbrugte driftsmidler til næste budgetår. Derudover kan uforbrugte anlægsmidler som følge af tidsforskydninger mv. overføres til efterfølgende år. Når der tages højde for disse forskydninger på drift og anlægsprojekter – på henholdsvis -8,9 mio. kr. og 147,4 mio. kr. - udgør afvigelse mellem det korri-

gerede budget og regnskab på det skattefinansierede område 62,3 mio. kr., som primært vedrører forbrug af opsparing på service og anlæg samt mindreudgifter til indkomstoverførsler og renter.

Afvigelse mellem korrigeret budget og regnskab på resultat af ordinær drift og anlæg kan sammenfattes således:

Mio. kr.	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Årets resultat inkl. overførsler
Skatter, tilskud og renter	-17,0	0,0	-17,0
Mindreudgifter vedr. overførselsudgiftsområdet (kontanthjælp, beskæftigelsesordninger, førtidspension mm.)	-52,4	-1,5	-53,9
Merforbrug serviceudgifter	25,6	-8,4	17,2
Merforbrug anlæg	26,2	-173,3	-147,1
Budgetafvigelse	-17,4	-183,3	-200,8
Overførsel til 2018 - drift			-8,9
Overførsel til 2018 - anlæg			147,4
Overførsler i alt			138,5

(-) angiver mindreudgift

Regnskabsresultatet viser en positiv kassebevægelse på 62,3 mio. kr. Der er tale om en forbedring i forhold til det korrigerede budget ekskl. overførsler fra 2016 på 104,8 mio. kr. Likviditeten samt bevægelsen på kassen er nærmere beskrevet i afsnittet om kassebeholdningen nedenfor.

som ikke giver en permanent ændring af kassebeholdningen. Nedenfor vises en oversigt over de væsentligste forklaringer på udviklingen i kassebeholdningen. Forklaringerne bygger på forskellen mellem oprindeligt budget og regnskabsresultatet:

Der er taget højde for budgetafvigelsen i den løbende likviditetsstyring. Overførsel af uforbrugte drifts- og anlægsmidler har som udgangspunkt ingen varig likviditetsmæssig betydning, idet der alene er tale om tidsforskydninger mellem årene.

Forventet forbrug jf. oprindeligt budget	63,0
Mindreforbrug ordinær drift og anlæg ekskl. Buffer på service og anlæg +82,2 mio. kr.	-19,2
Jordforsyning inkl. låneoptagelse	-12,6
Ældreboliger inkl. låneoptagelse	50,7
Ordinær låneoptagelse	24,9
Ordinære afdrag	-1,9
Øvrige finansforskydninger	-95,8
Finansforskydninger, buffer på service og anlæg -82,2 mio. kr.	-82,2
Brugerfinansieret område	10,9
Kasseforøgelse	-62,3

(-) angiver kasseforøgelse

Kassebeholdning

I budgetlægningen og den løbende opfølgning i løbet af året er der fokus på den gennemsnitlige kassebeholdning. I regnskabssituationen er der derimod fokus på det finansielle resultat og dermed på ultimo beholdningen. I nedenstående afsnit beskrives kassebevægelsen i 2017.

I forhold til det vedtagne budget har der i 2017 været et mindreforbrug på ordinær drift og anlæg på -19,6 mio. kr. Det er især mindreudgifter til indkomstoverførsler og renter, som har bidraget hertil. I modsat retning trækker forbrug af opsparing på service og anlæg. Derudover har der på de brugerfinansierede områder set under ét været merudgifter. Det drejer sig bl.a. om ældreboliger. Endvidere er lånoptagelsen ca. 25 mio. kr. lavere som følge af forskydninger i lånerammernes størrelse mellem årene.

Det finansielle resultat viser en kasseforøgelse på 62,3 mio. kr. Primo beholdningen 2017 udgjorde 98,9 mio. kr. og ultimo beholdningen kan opgøres til 160,5 mio. kr. (korrigeret for REPO, hvor kommunen med sikkerhed i obligationer låner likviditet for en kortere tidsperiode). Kasseopbygningen skyldes bl.a. drifts- og anlægspåvirkninger samt finansforskydninger. Den største del er forskydninger mellem årene,

Herudover er der en række poster under finansforskydninger, som påvirker resultatet. Finansforskydningerne i regnskab 2017 er specificeret i nedenstående tabel.

Finansforskydninger	Mio. kr.
<u>Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)</u>	-24,7
Ændring i REPO forretning	-101,4
Ændring byggekreditter	13,4
Deponering vedr. hal 4 ikke gennemført endnu, sker først i 2018	-35,0
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	51,9
Finansforskydninger i alt	-95,8
<i>(-) angiver kasseforøgelse</i>	

REPO-aftaler indgår som et element i kommunens likviditetsstyring. En REPO-aftale øger kommunens kontante indestående for en kortere periode gennem et lån med sikkerhed i kommunens obligationsbeholdning. Den modtagne likviditet vil indgå i regnskabet under posten "finansforskydninger" og er dermed med til at forøge kassebeholdningen. Der er dog ikke tale om en reel forbedring, idet de tilhørende obligationer indgår som sikkerhed i den aftalte periode. I 2017 blev der ved udgangen af året indgået en sådan aftale. Det påvirker resultatet med 101,4 mio. kr. Der er dog som nævnt ikke tale om en reel forbedring, da kommunens obligationsbeholdning i stedet har været tilsvarende lavere ved årsskiftet. De øvrige forskydninger udgør 5,7 mio. kr.

Konklusion vedr. det overordnede regnskabsresultat

Der er overskud på resultat af ordinær drift, som har været med til at finansiere anlægsprogrammet samt afdrag på gælden. Det er især mindreforbruget på indkomstoverførsler samt renter, der har bidraget hertil. I modsat retning trækker, at der har været et væsentlig forbrug af opsparede midler på serviceudgifterne. Servicerammen er bl.a. overskredet med 21 mio. kr. inkl. forbrug af bufferen på 42 mio. kr. Det skyldes bl.a. pres på familieområdet, specialundervisning, omsorgsområdet samt voksne med særlige behov. Derudover har der været forbrug af opsparing inden for rammerne af

Randers-modellen. Endvidere har der også været et forbrug af overførte midler på anlæg. Der var i budgetforudsætningerne for 2017 taget højde for et vist forbrug af overførte midler.

Der er overordnet set tale om et fornuftigt regnskabsresultat. En endelig vurdering af resultatet for 2017 kan dog først laves, når regnskabstallene på landsplan er kendte, og regeringsaftalen for 2019 foreligger.

Der er i løbet af 2017 sket en opbygning af likviditeten på 62,3 mio. kr. Korrigeres der for effekten af REPO-forretninger, har der været et forbrug af likviditet på 39 mio. kr. mod et budgetteret forbrug på 63 mio. kr. Når merforbruget på service ikke slår igennem på kassebeholdningen, skyldes det bl.a. markante mindredgifter til indkomstoverførsler og renter i forhold til budgetforudsætningerne.

Regnskabsresultatet giver på enkelte punkter anledning til en forventning om permanente ændringer i kassebeholdningen. Det drejer sig bl.a. om de markante mindredgifter til indkomstoverførsler samt renter. En endelig vurdering heraf kan dog først foretages medio 2018, når regnskabstallene på landsplan er kendt og der er indgået en økonomiaftale for 2019 for kommunerne.

Byrådet har ved flere lejligheder drøftet, hvordan man kunne afhjælpe de økonomiske udfordringer på serviceområderne under pres. I budgetforliget for 2018-2021 blev afviklingen af familieafdelingens gæld indenfor Randersmodellen adresseret, og der blev i den forbindelse afsat 2x10 mio. kr. til nedskrivning af gælden. Der blev ligeledes afsat hhv. 7,1 mio. kr. og 2 mio. kr. til omsorgsområdet og voksne med særlige behov, der udmøntes som nedskrivninger af de pågældende områders overførsler fra 2017 til 2018 (såkaldte statuskorrektioner).

I budgetforliget for 2017 blev der afsat midler til specialundervisningsområdet i 2017/18, og endelige blev ejendomservice tilført 11,4 mio. kr. i foråret 2017 ved en omprioritering af midler med henblik på en hurtigere gældsafvikling.

Regnskab 2017 viser en merindtægt vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager på 14 mio. kr. Denne merindtægt skal ses i sammenhæng med merudgifterne til voksne med særlige behov. Derfor vil forvaltningen i forbindelse med regnskabssagen foreslå, at byrådet tager stilling til om merindtægten vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager skal udmøntes i forbindelse med regnskabsafslutningen eller skal overføres til 2018 og reserveres til udmøntning i forbindelse med budgetlægningen for 2019-2022.

Som følge af udgiftspresset på de store serviceområder blev der i 2017 indført en skærpet økonomistyringspraksis, hvor der i forvaltningen er større fokus på udarbejdelsen af handleplaner hos aftaleenheder med en overført gæld på mere end 5 pct. Byrådet har i forlængelse heraf den 26. februar 2018 truffet beslutning om en række stramninger af Randers-modellen, hvorefter aftaleenhedernes muligheder for at overføre gæld mellem årene indskrænkes. Med ændringerne af Randers-modellen sker der et principielt ophør for aftaleenhedernes overførsel af gæld mellem årene. Der er samtidigt fastlagt mere præcise retningslinjer for udarbejdelse af handleplaner ved konstateret ubalance i løbet af året samt ved behov for overførsel af gæld i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Regnskab 2017 viser som ovenfor nævnt et betydeligt mindreforbrug vedr. indkomstoverførslerne. Det drejer sig primært om forsikrede ledige. Overskuddet på dette område er delvist indarbejdet i de likviditetsmæssige forudsætninger for budget 2017-20.

Den gennemsnitlige likviditet udgør 290 mio. kr. i 2017, hvilket afspejler regnskabsresultatet i øvrigt. Den gennemsnitlige likviditet giver et mere retvisende billede af den finansielle status end kassebeholdningen ultimo året.

Bevillingsopfyldelse

Nedenfor beskrives afvigelser i forhold til korrigeret budget. Først opgøres de samlede nettodriftsudgifter opdelt på de enkelte fagudvalgsområder med forklaring på de væsentligste afvigelser. Herefter kommer en oversigt over anlægsudgifter og til sidst omtales finansieringsområdet.

Kommunens nettodriftsudgifter opdeles i serviceudgifter og overførselsudgifter.

Driftsudgifter

Serviceudgifterne budgetteres i henhold til kommunens økonomistyringsregler. Det vil sige, at budgetterne kun justeres i forhold til nye love, byrådsbeslutninger og demografi. Randers Kom-

munes definition af serviceudgifter er i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets definition og afgrænsning af serviceudgifter.

Der kan ske overførsel af ubrugte driftsmidler på serviceudgiftsområderne. Principperne tager udgangspunkt i, at aktiviteterne afholdes inden for den givne økonomiske ramme.

Overførselsudgifterne omfatter de budgetgaranterede områder som kontanthjælp, førtidspensioner og øvrige indkomstoverførsler som sygedagpenge mm. Budgettet lægges hvert år fra bunden med udgangspunkt i KL's skøn over udviklingen på området.

Faste priser (mio. kr.) 2017	Opr. budget	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Resultat inkl. overførsler
Serviceudgifter	3.950,6	3.939,3	3.965,0	25,6	-8,4	17,2
Indkomstoverførsler	1.936,2	1.913,3	1.860,9	-52,4	-1,5	-53,9
Driftsudgifter i alt	5.886,8	5.852,6	5.825,9	-26,7	-10,0	-36,7

(-) angiver mindreforbrug

Randers Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 5,8 mia. kr. i 2017. Heraf anvendes 4 mia. kr. inden for serviceudgifterne, mens 1,8 mia. kr. anvendes

indenfor overførselsudgifterne. I det følgende redegøres for bevillingsopfyldelsen på henholdsvis serviceudgifterne og overførselsudgifterne.

Serviceudgifter

Nedenstående tabel viser serviceudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Faste priser (mio. kr.)	Vedtaget budget	Tillægs- bevillinger ekskl. overførsler	Korrigeret budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Årets resultat inkl. overførsler
Serviceudgifter	3.950,6	-11,2	3.939,3	3.965,0	25,6	-8,4	17,2
Økonomiudvalget	611,1	-34,9	576,2	558,2	-18,0	-61,8	-79,8
Administration	578,0	-35,2	542,9	525,7	-17,2	-52,9	-70,1
Politisk org	17,1	0,3	17,4	17,3	-0,1	-1,2	-1,3
Erhverv og turisme	16,0	0,0	15,9	15,3	-0,7	-7,7	-8,4
Børn og skoleudvalget	1.416,1	3,1	1.419,1	1.429,7	10,6	45,6	56,2
Skole	855,6	12,3	868,0	876,4	8,4	17,4	25,8
Børn	367,3	4,0	371,3	371,7	0,4	-4,9	-4,5
Familie	193,1	-13,3	179,9	181,6	1,8	33,1	34,9
Beskæftigelsesudvalget	31,5	-1,0	30,4	29,2	-1,2	-0,2	-1,4
Beskæftigelse, integration og kontante ydelser	31,5	-1,0	30,4	29,2	-1,2	-0,2	-1,4
Socialudvalget	492,2	8,5	500,7	523,0	22,2	12,9	35,1
Det specialiserede børne og unge område	62,8	0,3	63,1	64,4	1,3	-4,3	-3,0
Voksne med særlige behov	429,4	8,2	437,6	458,6	21,0	17,2	38,1
Miljø og teknikudvalget	314,9	10,3	325,2	319,3	-5,9	17,1	11,2
Kultur og fritidsudvalget	165,9	-0,1	165,7	166,8	1,1	-5,2	-4,1
Sundhed og omsorgsudvalget	915,7	2,8	918,5	935,8	17,3	-12,9	4,4
Sundhed	105,1	2,5	107,7	108,5	0,8	-0,3	0,6
Omsorg	810,6	0,3	810,8	827,3	16,4	-12,6	3,8
Landdistriktudvalget	3,3	0,2	3,4	3,0	-0,5	-4,0	-4,4

(-) angiver mindreforbrug

Årets resultat viser et forbrug af opsparing på serviceudgifterne på 25,6 mio. kr. Overførslerne (nettoopsparingen) fra 2016-2017 udgjorde

-8,4 mio. kr. Resultatet inkl. overførslerne udgør

et underskud på 17,2 mio. kr. Heraf overføres 10,3 mio. kr. til 2017.

Udviklingen i overførslerne fremgår af tabellen nedenfor.

Mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat incl. overførsler fra 2016	Overføres til 2018
<i>Serviceudgifter</i>				
Aftaleenheder	-12,7	34,8	22,1	12,1
Øvrige områder	21,1	-11,2	10,0	13,1
Projekter	-16,9	2,0	-14,9	-14,9
Service i alt	-8,4	25,6	17,2	10,3
<i>Indkomstoverførsler</i>				
Sprogcenter Randers (aftaleenhed)	-1,5	0,1	-1,4	-1,4
Driftsudgifter i alt	-10,0	25,8	15,8	8,9

(-) angiver overskud

Tabellen viser at årets resultat blev et merforbrug/underskud på 25,8 mio. kr. Der var overført et overskud fra 2016 på 10,0 mio. kr. hvilket betyder at det samlede resultat bliver et underskud på 15,8 mio. kr.

Årets resultat inkl. overførsler vil som udgangspunkt blive overført til 2018. På nogle områder er der dog poster, der ikke overføres, se overførselshæftet. Hertil kommer at det i forbindelse med budgetforliget for 2018-21 blev besluttet at nedskrive gælden på hhv. socialområdet, fa-

milieområdet og omsorgsområdet i forbindelse med regnskabet (statuskorrektioner). Alt i alt foreslås derfor overført et underskud på 8,9 mio. kr. til 2018 (bestående af et underskud på aftaleenheder på 10,7 mio. kr., et underskud på øvrige områder på 13,1 mio. kr. og et overskud på projekter på 14,9 mio. kr.)

Nedenstående tabel viser specifikationen på bevillingsniveau for henholdsvis aftaleenheder og "øvrige områder".

Mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat incl. overførsler fra 2016	Overføres til 2018
Adm og tværgående puljer	21,7	-4,8	16,8	17,8
Politisk organisation	0,0	0,0	0,0	0,0
Erhverv og turisme	7,2	1,2	8,4	8,4
Skole	-9,2	-5,7	-14,9	-14,9
Børn	5,9	4,9	10,8	10,8
Familie	-0,5	1,7	1,2	1,216
Beskæftigelsesområdet	1,5	-0,1	1,4	1,4
Forebyggende (børn og unge)	3,3	-1,1	2,2	2,2
Tilbud til voksne med særlige behov	-18,9	-20,8	-39,7	-37,7
Miljø- og teknikudvalget	-5,3	0,9	-4,4	-4,4
Kultur- og fritidsudvalget	2,1	0,5	2,6	2,6
Sundhedsområdet	-0,7	-0,1	-0,8	-0,8
Omsorgsområdet	3,0	-11,6	-8,6	-1,5
Landdistriktsudvalget	4,0	0,2	4,2	4,2
Aftaleenheder i alt	14,2	-34,9	-20,7	-10,7

(-) angiver overskud

Tabellen viser at årets resultat for aftaleenheder var et underskud på 34,9 mio. kr. Der blev overført et overskud fra 2016 på i alt 14,2 mio. kr. hvormed det samlede resultat bliver et underskud på 20,7 mio. kr. Der skal således som udgangspunkt overføres et underskud på 20,7 mio. kr. til 2018.

Der foreslås imidlertid kun overført et underskud til 2018 på 10,7 mio. kr., hvilket primært skyldes, at det i budgetforliget for 2018-21

blev besluttet, at reducere socialområdets underskud med 2,0 mio. kr. og omsorgsområdets underskud med 7,1 mio. kr. Hertil kommer nogle poster på "adm og tværgående puljer", der ikke overføres til 2018. Det skal bemærkes, at overskuddet vedrørende erhverv og turisme på 8,4 mio. kr. og overskuddet vedrørende landdistriktsudvalget på 4,2 mio. kr. fra 2018 og frem flyttes fra "aftaleenhed" til "øvrige områder", idet langt hovedparten vedrører udmøntning af puljer til konkrete projekter.

Den tilsvarende tabel på "øvrige områder" (centrale konti m.m.) ser ud som følger:

Mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat incl. overførsler fra 2016	Overføres til 2018
Administration og tværgående puljer	31,2	21,8	53,0	37,7
Politisk organisation	1,2	0,1	1,3	1,3
Erhverv og turisme	0,0	0,0	0,0	0,0
Skole	-10,5	-4,0	-14,4	-14,4
Børn	-1,1	-5,3	-6,4	-6,4
Familie	-32,9	-3,6	-36,5	-26,5
Beskæftigelsesområdet	0,2	1,2	1,4	1,4
Forebyggende (børn og unge)	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilbud til voksne med særlige behov	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljø- og teknikudvalget	-10,9	4,7	-6,2	-6,2
Kultur- og fritidsudvalget	-0,2	-0,1	-0,3	-0,3
Sundhedsområdet	0,0	-2,7	-2,7	-0,5
Omsorgsområdet	1,8	-1,0	0,8	0,8
Landdistriktsudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige områder i alt	-21,1	11,2	-10,0	-13,1

(-) angiver overskud

Tabellen viser at årets resultat for "øvrige områder" var et overskud på 11,2 mio. kr. Der blev overført et underskud fra 2016 på i alt 21,1 mio. kr. hvormed det samlede resultat bliver et underskud på 10,0 mio. kr.

Dette underskud skal som udgangspunkt overføres til 2018, men på nogle områder er det ikke alt der overføres. På administrationsområdet er der således et overskud på netto 53 mio. kr. hvoraf kun 37,7 mio. kr. overføres til 2018 (resten tilgår kommunekassen, det drejer sig primært om drifts- og anlægspuljen samt tjenestemandspensioner). Modsat gælder familieområdet hvor underskuddet kan opgøres til 36,5 mio. kr. men som følge af budgetforliget for 2018-21 reduceres dette underskud med 10 mio. kr. således at der kun overføres et underskud på 26,5 mio. kr. Endelig er der på sundhedsområdet (vederlagsfri fysioterapi) et underskud på 2,2 mio. kr., hvor afvigelse i lighed med tidligere år ikke overføres.

Disse korrektioner betyder at der samlet set overføres et underskud på 13,1 mio. kr. til 2018.

Der henvises til bilagsmaterialet for en uddybning af overførslerne til 2018.

Randers Kommunes korrigerede serviceramme for 2017 er opgjort til i alt 3.943,4 mio. kr. inkl. en buffer på 42,2 mio. kr. Nettoudgifterne i regnskabet på serviceområderne udgør 3.965,0 mio. kr. Dermed ligger Randers Kommune 21 mio. kr. over servicerammen. Når der korrigeres for bufferpuljen ligger det samlede regnskabsresultat 63 mio. kr. over det oprindelige budgetlagte forbrug på serviceområderne.

Regnskabsresultatet vedr. serviceområderne dækker over udgiftsområder, som har været under særligt pres i 2017. Det drejer sig primært om familieområdet, specialundervisningen, voksne med særlige behov samt omsorgsområdet. Dertil kommer aftaleenheder på skoleområdet.

Familieområdet

Familieområdet overfører et samlet underskud fra 2017 til 2018 på 38,9 mio. kr. (hvoraf de 8,4 mio. kr. vedrører konto 6). Dette underskud er reduceret med 10 mio. kr. jf. budgetforliget 2018-21. Der er i budgettet endvidere afsat midler til en yderligere nedskrivning af familieafdelingens gæld med 10 mio. kr. i 2019. Byrådet har endvidere besluttet, at der som led i budgetlægningen for 2019-22 skal udarbejdes en ny plan, der blandt andet skal adressere mo-

deller for mulig sanering af den resterende gæld og familieafdelingens muligheder for at bidrage til finansieringen heraf. Området arbejder på budgetoverholdelse ved udgangen af 2018.

Specialundervisning

På specialundervisningsområdet har der igen skoleårene 2015/16 og 2016/17 været et øget pres og flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Udviklingen skyldes, at et øget antal elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via Randers Kommunes specialskoler.

Ved ultimo december 2017 er der henvist 675 elever til specialklasser og specialskoler. Der sker løbende visiteringer til specialklasser i løbet af skoleåret, så elevtallet stiger således typisk med 35-40 elever fra august til juni. Ud fra nuværende elevtal forventes et forbrug på 195,1 mio. kr. mod budgetteret 183,2 mio. kr. – svarende til et merforbrug på 12 mio. kr. i skoleåret 2017/18. Merforbruget vil blive finansieret af den afsatte pulje i skoleåret 2017/18.

I 2018 igangsættes analyse af specialundervisningsområdet, hvor der arbejdes med at beholde flere ressourcer i den almene undervisning gennem en reduktion af udgifterne på specialområdet.

Folkeskoler

For folkeskolerne under ét (aftaleenheder) var der i 2017 et underskud på 5,7 mio. kr. Tillagt overførsel af underskud fra tidligere år overføres der samlet et underskud på 14,9 mio. kr. til 2018.

Der er i alt 8 folkeskoler, der i løbet af 2017 fik udarbejdet en handleplan til genopretning af balancen i økonomien. Af de 8 skoler har 4 reduceret underskuddet i 2017 (heraf er 3 kommet under 5%), mens 4 har øget deres underskud. Ses de 8 skoler under ét er resultatet dog 1,9 mio. kr. bedre end forventet i de udarbejdede handleplaner.

Yderligere 2 skoler har i 2017 oparbejdet et underskud over 5% og skal derfor snarest udarbejde handleplaner.

Børn og Skole arbejder målrettet mod, at aftaleenhederne overholder rammerne angivet i Randersmodellen i 2018. Dette indebærer, at en ny procedure for budgetopfølgning i Børn og Skole er under udarbejdelse.

Tilbud til voksne med særlige behov

Tilbud til voksne med særlige behov på socialområdet viser et underskud på 20,8 mio. kr. Hertil kommer et underskud fra 2016 på 18,9 mio. kr. således at der som udgangspunkt skal overføres et underskud på 39,7 mio. kr. til 2018. Dette underskud skal dog reduceres med 2 mio. kr. jf. budgetforlig 2018-21, hvorefter den samlede overførsel af underskud til 2018 bliver på 37,7 mio. kr.

Resultatet på området skal ses i sammenhæng med resultatet på "refusion for særligt dyre enkeltsager" (udenfor aftale). Her er der en samlet merindtægt i refusion på 14 mio. kr., hvoraf 13 mio. kr. vedrører socialudvalget.

Driften af egne tilbud forventes samlet set bragt i balance svarende til, at der vil være 7,5 mio. kr. mindre i ubalance i 2018. Det er for tidligt at sige noget om resultaterne på myndighedsområderne. Der er p.t. ved at blive analyseret på regnskabsresultatet for 2017 og udarbejdet 2018 prognoser på myndighedsområderne. Der er igangsat arbejde med at lave handleplaner for budgetoverholdelse samlet set på socialområdet.

Omsorgsområdet

Årets resultat for aftaleområder under ét viser et underskud på 11,6 mio. kr. Der blev overført et overskud på 3,0 mio. kr. fra 2016. Der overføres derfor som udgangspunkt et underskud på 8,6 mio. kr. til 2018. Dette underskud skal dog reduceres med 7,1 mio. kr. jf. budgetforlig 2018-21. Det endelige underskud som overføres til 2018 er derfor på 1,5 mio. kr.

Det oparbejdede underskud skyldes et kraftigt stigende antal borgere og dermed timer ydet til

personer i eget hjem. Forventningen til 2018 er på nuværende tidspunkt fortsat et underskud på ca. 12 mio. kr. I dette skøn er fastlagt at stigningen i udgifterne som følge af flere timer til borgere i eget hjem og stigning i udgifterne til hjælpemidler udgør ca. 5 mio. kr. i forhold til det nuværende niveau.

På baggrund af ubalancen i økonomien har forvaltningen igangsat en proces, der skal afdæk-

ke mulige tiltag til genopretning af balancen allerede i 2018 – herudover er der med budgetforliget 2018-2021 igangsat en budgetanalyse (resultatet af denne analyse vil dog først kunne have effekt for området i 2019).

Overførselsudgifter

Nedenstående tabel viser overførselsudgifterne fordelt på bevillingsområder:

Mio. kr.	Vedtaget budget	Korr. budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler 2016-2017	Årets resultat inkl. overførsler
Indkomstoverførsler	1.368,1	1.362,3	1.370,5	8,2	-1,5	6,6
Aktivtetsbestemt						
medfinansiering	355,0	338,9	338,6	-0,3	0,0	-0,3
Forsikrede ledige	229,1	228,1	181,8	-46,3	0,0	-46,3
Indtægter fra central						
refusionsordning	-16,0	-16,0	-29,9	-13,9	0,0	-13,9
I alt	1.936,2	1.913,3	1.860,9	-52,4	-1,5	-53,9

(-) angiver mindreforbrug/overskud

Regnskab 2017 viser et betydeligt mindreforbrug vedr. overførselsudgifter – primært udgifter vedrørende de forsikrede ledige. I forhold til korrigeret budget er der tale om et mindreforbrug på 52,4 mio. kr. (ex. overførsler fra tidligere år).

I løbet af året er området nedreguleret med 22,9 mio. kr., så mindreforbruget i forhold til oprindelige budget 2017 udgør 75,3 mio. kr. på de samlede overførselsudgifter. Den endelige opgørelse vedrørende disse poster afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2019, når regnskabstallene på landsplan er kendt. Selv om der bl.a. må forventes en vis efterregulering af beskæftigelsestilskuddet er det forventningen, at der samlet vil være et overskud på disse områder. Den likviditetsmæssige virkning heraf blev allerede indarbejdet som en del af forudsætningerne for budget 2018-21.

Dette område er ikke omfattet af overførselsadgang mellem årene, dog med en enkelt und-

tagelse Sprogcentret. Nedenfor redegøres for de 4 udgiftstyper inden for overførselsudgifter: Indkomstoverførsler, forsikrede ledige samt aktivtetsbestemt medfinansiering og refusion af særligt dyre enkeltsager.

De budgetgaranterede områder m.fl.

Indkomstoverførsler er en samlet betegnelse for udgifterne til kontanthjælp, sygedagpenge, bolig sikring, førtidspension m.fl. Regnskabet viser merudgifter i forhold til det korrigerede budget på 8,2 mio. kr. Der er netto givet tillægsbevillinger til indkomstoverførslerne på -5,8 mio. kr., hvilket dels dækker over forventede nettomindreudgifter på indkomstoverførsler i øvrigt. Der har således været merudgifter til integrationsydelse, fleks- og skånejob samt driftsudgifter, mens der har været mindreudgifter til kontanthjælp, ressourceforløb, sygedagpenge, førtidspension samt boligydelse og boligsikring.

Store dele af indkomstoverførslerne er omfattet af den såkaldte budgetgaranti, hvilket betyder,

at mer- eller mindreudgifter reguleres for kommunerne under ét. For de såkaldt øvrige indkomstoverførsler sker der kun regulering af det aftalte niveau, såfremt regeringen og KL bliver enige herom. Dette afklares først i forbindelse med regeringsaftalen for 2019, når regnskabs-tallene på landsplan er endeligt opgjort.

Forsikrede ledige

Den positive budgetafvigelse skyldes især mindreudgifter til de forsikrede ledige på 46,3 mio. kr. Udgifterne til de forsikrede ledige kompenseres via det såkaldte beskæftigelsestilskud, hvor kommunerne i landsdel Østjylland kompenseres for mer-/mindreudgifter under ét. Regnskabstallene for de øvrige kommuner i landsdelen kendes endnu ikke, men mindreudgiften forventes kun delvist efterreguleret i 2019. I løbet af året er udgiften til forsikrede ledige nedreguleret med 1 mio. kr. som følge af midtvejsreguleringen af beskæftigelsestilskuddet. Efterregulering og endelig opgørelse af tilskuddet for 2017 kendes medio 2018. Forventningen om et overskud på 25 mio. kr. er indarbejdet i de likviditetsmæssige forudsætninger for budget 2018-21. Kommunens endelige overskud på ordningen kan først opgøres, når størrelsen af kommunens efterregulering er kendt medio 2018. For indkomstoverførslerne i øvrigt kan resultatet først endeligt opgøres, når regnskabstallene på landsplan er kendt og der er indgået en økonomiaftale

mellem regeringen og KL for 2019. Det vides således først til sommer i hvilken grad kommunen får lov til at beholde mindreudgifterne på indkomstoverførslerne og om det kan give et positivt bidrag til kommunens økonomi udover de allerede indarbejdede forudsætninger.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Regnskabet viser et resultat i overensstemmelse med korrigeret budget. I løbet af året er forventningerne til udgiftsniveauet nedjusteret med 16,4 mio. kr. bl.a. som følge af midtvejsreguleringen.

Refusion af særligt dyre enkeltsager

Regnskabet viser merindtægter vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager på 13,9 mio. kr. fortrinsvis som følge af merudgifterne til vokse med særlige behov. Forvaltningen indstiller derfor til byrådet, at byrådet tager stilling til om merindtægten på 13,9 mio. kr. vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager skal udmøntes i forbindelse med regnskabsafslutningen eller skal overføres til 2018 og reserveres til udmøntning i forbindelse med budgetlægningen for 2019-2022.

Skattefinansieret anlæg

I dette afsnit gives et kort overblik over kommunens planlagte investeringer set i forhold til, hvordan året er gået.

Mio. kr. faste priser	Vedtaget budget	Tillægsbevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Resultat inkl. overførsler
Skattefinansieret anlæg, udgifter	190,0	-18,9	171,1	190,1	19,0	-213,0	-194,0
Skattefinansieret anlæg, indtægter	-18,2	-33,5	-51,6	-44,4	7,3	39,6	46,9
Skattefinansieret anlæg i alt	171,9	-52,4	119,5	145,8	26,2	-173,3	-147,1
Økonomiudvalget	32,3	-57,8	-25,5	-19,6	5,9	-6,4	-0,5
Børn og skoleudvalget	31,6	-10,9	20,8	64,6	43,8	-65,2	-21,4
Beskæftigelsesudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialudvalget	2,5	-1,0	1,5	-0,7	-2,2	-1,0	-3,2
Miljø og teknikudvalget	88,8	11,2	100,0	71,5	-28,5	-59,1	-87,6
Kultur og fritidsudvalget	11,4	4,7	16,1	14,9	-1,2	-25,3	-26,5
Sundhed og omsorgsudvalget	4,6	1,4	6,0	14,5	8,5	-12,8	-4,3
Landdistriktudvalget	0,7	0,0	0,7	0,6	-0,1	-3,5	-3,5

(-) Angiver mindreudgift

Der var i det vedtagne budget afsat 171,9 mio. kr. til anlægsprojekter på det skattefinansierede område i 2017 inkl. en anlægsbuffer på 41,6 mio. kr. Hertil kommer tillægsbevillinger ekskl. overførsler på -52,4 mio. kr., så det korrigerede budget udgør i alt 119,5 mio. kr. Det er blevet gennemført anlægsprojekter for 145,8 mio. kr. i 2017. Der har således i 2017 været et forbrug af overførsler fra 2016-17 på 26,2 mio. kr. Overførslerne fra 2016-17 udgjorde 173,3 mio. kr. Det har ikke været muligt at gennemføre alle projekter i 2017. Som følge af periodemæssige forskydninger overføres der derfor 147,4 mio. kr. fra 2017 til 2018. Resultatet inkl. overførsler udgør 147,1 mio. kr. Differencen på 0,3 mio. kr. vedrører merforbrug på afsluttede anlægsprojekter, som ikke overføres til 2018.

Resultatet i 2017 ligger 26 mio. kr. under niveauet i det oprindelige budget, hvilket bl.a. skyldes merindtægter på 26 mio. kr. Der er således gennemført anlægsprojekter for brutto 190 mio. kr., hvilket er på niveau med det oprindelige budget. Af større projekter kan nævnes: Udbygning på skolerne (projekterne strækker sig over perioden 2015-19), anlægstilskud til Arena Randers, ny multihal, Huset Nyvang, Museum Østjylland, bygningsvedligehold og energiprojekter.

Årets resultat inkl. overførsler er primært fordelt på Børn og skoleudvalget, Miljø og teknikudvalget samt på Kultur og fritidsudvalget.

Børn og skoleudvalget har et uforbrugt budget på 21,4 mio. kr. bl.a. som følge af tidsforskydninger og omdisponeringer inden for skoleudbygningsplanen.

På Miljø og teknikudvalget er der en afvigelse på 87,6 mio. kr. Afgivelsen skyldes bl.a. opsparrede midler til energibesparende investeringer. Dertil kommer vej til Sydhavnen. Endvidere er der forsinkelser og periodeforskydninger vedr. by- og områdefornyelsesprojekterne samt diverse vejprojekter.

På Kultur- og fritidsudvalgets område overføres der 26,5 mio. kr. til 2018. Beløbet vedrører multiarena ved Arena Randers og Hornbæk

idrætsfaciliteter, Kraftcenter Korshøj, klubhus i Langå samt legepladser i byrummet.

Årets resultat inkl. overførsler til 2018 for anlægsindtægterne udgør 46,9 mio. kr. Beløbet vedrører primært indtægter i forbindelse med byfornyelsesprojekter, servicearetilskud, tilskud til dårlige boliger og tilskud til køkkener på ældreområdet. Indtægterne knytter sig alle til anlægsprojekter, hvor anlægsudgiften også helt eller delvist er overført til 2018.

Overførsler til 2018 på anlægsområdet

De samlede overførsler 2017-18 vedrørende anlæg er opgjort i nedenstående tabel og udgør 220,5 mio. kr. i alt:

Mio. kr.	2017-18
Skattefinansieret anlæg	147,4
Jordforsyning, byggemodning	34,5
Ældre- og handicapboliger	23,3
Brugerfinansieret anlæg	15,3
I alt	220,5

Beløbene svarer til årets resultat inkl. overførslerne fra 2016. Der henvises til bilagshæftet for en specifikation af overførslerne fordelt på de enkelte anlægsprojekter.

"Hvile i sig selv" og brugerfinansierede områder

Hvile i sig selv områderne omfatter jordforsyning og ældreboliger. De brugerfinansierede områder omfatter renovation. Af nedenstående tabel fremgår regnskabet for disse områder.

Mio. kr., faste priser	Vedtaget budget	Tillægsbevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler	Regnskab 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Resultat inkl. overførsler
Køb og salg af jord	-29,1	-26,3	-55,4	-38,6	16,8	17,7	34,5
Byggemodning	19,9	4,9	24,8	17,4	-7,4	-61,6	-69,0
Renter	0,5	0,0	0,5	-0,1	-0,5	0,0	-0,5
Afdrag	3,9	0,0	3,9	3,9	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning i alt	-4,8	-21,5	-26,2	-17,4	8,8	-43,9	-35,1
Drift ældreboliger	-42,6	11,7	-31,0	-31,1	-0,1	0,0	-0,1
Anlæg ældreboliger	74,8	46,8	121,6	111,8	-9,8	-13,6	-23,3
Renter	7,2	0,0	7,2	6,5	-0,7	0,0	-0,7
Afdrag	31,2	0,0	31,2	34,0	2,8	0,0	2,8
Ældreboliger i alt	70,5	58,5	129,0	121,2	-7,8	-13,6	-21,4
Brugerfinansieret drift	-5,3	0,0	-5,3	11,1	16,4	0,0	16,4
Brugerfinansieret anlæg	7,0	0,9	7,9	1,5	-6,4	-8,8	-15,3
Brugerfinansieret område i alt	1,7	0,9	2,6	12,6	10,0	-8,8	1,2

(-) angiver mindreforbrug

Resultatet for jordforsyningen (køb og salg af jord og byggemodning) viser en nettoindtægt på 17,4 mio. kr. i 2017. Der er foretaget løbende tilpasninger af området, som følge af udviklingen. Der er stigende efterspørgsel efter jord, mens der er byggemodnet på niveau med forventningerne i forbindelse med budgetlægningen. Resultatet inkl. overførsler fra 2016 overføres til 2018.

På ældre- og handicapboligområdet er der et nettoforbrug på 121,2 mio. kr., som bl.a. vedrører boligerne på Rindsvej (Fremtidens plejehjem) samt handicapboligprojekter. Anlægsudgiften finansieres af lånoptagelse, som fremgår under finansforskydninger.

Affaldsområdet viser et nettoforbrug på 12,6 mio. kr., hvilket er 10 mio. kr. mere end budgetlagt.

Affaldsområdet udviser på driftssiden et samlet merforbrug på 11,0 mio. kr. Da der er budgetteret med en nettoindtægt på 5,3 mio. kr. er det således en afvigelse på 16,4 mio. kr. Modsvarende er anlægsudgifter på 15,2 mio. kr. udskudt til 2018 og 2019. Mellemlægning med kommunen for dette brugerfinansierede område bliver således forringet 1 mio. kr. og bliver herefter på 22,8 mio. kr. i kommunens favør.

Afvigelsen på indsamlingsordninger skyldes primært et øget behov for containere til organisk affaldsindsamling, RenoNordens drift, samt indførelsen af nyt it-system til håndtering af affaldsdata. Afvigelsen på Affaldsterminalen skyldes især gennemførelsen af et stort oprydningsarbejde med nedbringelse af lagre af plastaffald, forbrændingsaffald og træaffald. Dertil har der været stærkt øgede driftsomkostninger på nedslidte maskiner og materiel mv.

Aktiviteterne i 2017 har i høj grad båret præg af engangsudgifter i bestræbelser på opnåelse af mere sikre afsætningsmuligheder/priser og nedbringelse af lagre. Det er i høj grad opnået, og forventes afspejlet i en forbedret økonomi i 2018. Værktøjer til styringen af økonomien er desuden blevet forbedret. Der er iværksat en plan for nedbringelse af drift og vedligehold til materiel og maskiner.

Driftsbudgettet i 2018 forventes således ud fra dette at kunne overholdes, men da der skal indgås aftale med ny renovatør i 2018 om indsamling af affald efter ophør med RenoNorden, forventes samlet et merforbrug i 2018.

Finansiering

På rentekontoen er der budgetteret med en renteudgift på 22,4 mio. kr. Regnskabet viser et forbrug på 10,9 mio. kr. som følge af det meget

lave renteniveau. I lange perioder af 2017 har dele af porteføljen været negativt forrentet. Afdrag på lån udgør 60,4 mio. kr., som stort set svarer til budgettet.

Randers Kommune har valgt statsgaranti for 2017 for tilskud og udligning samt skatter. Skatteprocenterne på indkomstskat og grundskyld var uændrede fra 2016 til 2017.

Der er optaget lån vedrørende det skattefinansierede anlægsområde på 36,6 mio. kr. Lånoptagelsen medtaget i regnskabet vedrører lånerammen for 2016, hvor lånet er optaget i marts 2017. Lånerammen for 2017 er på baggrund af anlægsregnskabet opgjort til godt 36,5 mio. kr. Lånoptagelsen gennemføres i marts 2018

og sker i henhold til lånebekendtgørelsens generelle regler samt på baggrund af særlige dispensationer bevilget af Økonomi- og Indenrigsministeriet i forbindelse med budgetvedtagelsen. Dispensationerne udgør i alt 16,7 mio. kr. og vedrører skoleområdet samt dispensation som følge af lav likviditet. Byrådet har som økonomisk målsætning, at den langfristede gæld skal afvikles. I 2017 har der været en nettolåneoptagelse inkl. afdrag som indebærer, at den skattefinansierede gæld er reduceret fra 947 mio. kr. til 923 mio. kr.

Finansforskydninger og kassebevægelsen er beskrevet i ovenstående afsnit om udviklingen i kassebeholdningen.

Mio. kr., faste priser	Vedtaget budget	Tillægsbevillinger ekskl. overførsler	Korr. budget ekskl. overførsler	Forbrug 2017	Årets resultat	Overførsler fra 2016	Resultat inkl. overførsler
Skatter	-4.044,0	-0,1	-4.044,1	-4.047,9	-3,8	0,0	-3,8
Tilskud og udligning	-1.967,7	2,6	-1.965,1	-1.966,8	-1,7	0,0	-1,7
Skatter og tilskud i alt	-6.011,7	2,5	-6.009,2	-6.014,7	-5,5	0,0	-5,5
Renter (løbende)	22,4	0,0	22,4	10,9	-11,5	0,0	-11,5
Optagne lån	-61,5	0,0	-61,5	-36,6	24,9	10,6	35,5
Afdrag på lån	62,3	0,0	62,3	60,4	-1,9	0,0	-1,9
Finansforskydninger	-74,6	25,6	-49,0	-170,4	-121,4	-27,9	-149,3

(-) angiver mindreforbrug

Der overføres en række uforbrugte bevillinger til 2018 som følge af periodeforskydninger. Det drejer sig primært om låneoptagelse og deponering, som knytter sig til anlægsprojekter. Derudover overføres der 30,6 mio. kr. vedr. indskud i landsbyggefonden. Beløbet vedrører disponerede boligprojekter, hvor beløbet endnu

ikke er udbetalt. Bevillingerne fremgår af nedenstående tabel:

Mio. kr.	2017-18
Låneoptagelse, energi	-29,9
Indskud i landsbyggefonden	30,6
Deponering, hal 4	35,0
Låneoptagelse, Ladegården	-15,6
I alt	20,1

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med gældende lovgivning herunder de retningslinjer, der er fastlagt i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner. Regnskabet aflægges som et totalregnskab, der omfatter alle drifts-, anlægs og kapitalposter. I regnskabet indgår også udgifter, indtægter, aktiver og gæld vedrørende de selvejende institutioner, som Randers Kommune har driftsoverenskomst med.

Ændringer i regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Der er ikke sket ændringer i regnskabspraksis, hvorfor regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Regnskabsopgørelsen

Indregning af indtægter og udgifter

Indtægter indregnes så vidt muligt i regnskabsopgørelsen i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet.

Driftsudgifter i regnskabsopgørelsen indregnes i det regnskabsår, de vedrører, jf. transaktionsprincippet, forudsat at de er kendte for kommunen på tidspunktet for regnskabsudarbejdelsen i marts.

Anlægsudgifter indregnes i regnskabsopgørelsen i det/de regnskabsår, hvori anlægsudgiften afholdes.

Der afskrives første gang på et aktiv i det regnskabsår, hvori aktivet er anskaffet/endelig færdiggjort og klar til anvendelse.

Kommunens drifts- og anlægsudgifter er opført ekskl. moms.

Afskrivninger

Materielle anlægsaktiver afskrives lineært over de enkelte aktivers forventede levetid.

Afskrivningsperioder:

Administrationsbygninger	50 år
Skoler, dag- og ældreinstitutioner	30 år
Tekniske anlæg og maskiner	10 år
Inventar	5 år
Immaterielle anlægsaktiver	3 år
IT-udstyr	3 år

Anskaffelser under 100.000 kr. udgiftsføres i anskaffelsesåret.

Balancen

Materielle anlægsaktiver

Omfatter grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar, IT-udstyr og biler.

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten til de grunde og bygninger der er indregnet i balancen er dokumenteret via tingbogsattester.

Ejendomsretten til øvrige aktiver er dokumenteret via fakturaer, leasingaftaler m.v.

Der afskrives ikke på grunde samt materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er udført, påbegyndes afskrivning.

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, broer m.v.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (kunst, parker m.v.) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Leasingkontrakter for materielle anlægsaktiver, hvor Randers Kommune har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten indregnes til kostprisen. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Finansielt leasede aktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver indregnes til kostpris og afskrives over den forventede levetid.

Omsætningsaktiver

Grunde og bygninger til salg er optaget til kostpris.

Andele af interessentskaber, som Randers Kommune har medejerskab til, samt ikke noterede aktier indgår i balancen til den indre værdi jf. senest foreliggende årsregnskab.

Øvrige værdipapirer er optaget til kursværdi.

Der optages ikke varebeholdninger i balancen.

Leasinggæld

Den kapitaliserede restleasingydelse vedrørende finansielt leasede anlægsaktiver indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Langfristet gæld

Gæld i udenlandsk valuta reguleres til kursen ultimo regnskabsåret. Det kan oplyses, at Randers Kommune ikke har gæld optaget i udenlandsk valuta.

Hensatte forpligtelser

Ultimo hvert år hensættes et aktuarmæssigt beregnet beløb til dækning af pensionsforpligtelser vedrørende tjenestemænd, der ikke er fuldt forsikringsmæssigt afdækket. Der forudsættes en pensionsalder på 62 år.

Regulering af hensættelsen foretages via balancen.

Der skal som minimum foretages en aktuarmæssig beregning af pensionsforpligtelsen hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsafregningen for 2013.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Hensatte forsikringsforpligtelser til arbejdsskader er indregnet i balancen. En arbejdsskade registreres, når det er utvivlsomt, at fremtidige økonomiske fordele fragår kommunen og senest i det øjeblik Arbejdsskadestyrelsen har truffet afgørelse om erstatning. Arbejdsskader, som med

overvejende sandsynlighed vil blive anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen, kan registreres, inden der er faldet afgørelse i sagen. Arbejdsskadeforpligtelser skal som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Den seneste aktuarmæssige beregning er foretaget i forbindelse med regnskabsafregningen for 2014.

Hensatte forpligtelser afledt af retssager, erstatningskrav, miljøforurening mv. er indregnet i balancen med det bedste skøn over de omkostninger, der på balancedagen er nødvendige for at afvikle forpligtelsen.

Regnskabsopgørelse

Noter	Regnskabsopgørelse i mio. kr. (Udgiftsbaseret resultatopgørelse)	Budget 2017	Korr.budget 2017	Regnskab 2017	Regnskab 2016
	A. Det skattefinansierede område				
1	Indtægter				
	Skatter	-4.044,0	-4.044,1	-4.047,9	-4.038,8
	Tilskud og udligning	-1.967,7	-1.965,1	-1.966,8	-1.953,5
	Indtægter i alt	-6.011,7	-6.009,2	-6.014,7	-5.992,3
	Driftsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed)				
	Økonomiudvalget	611,1	638,0	558,2	525,4
	Børn- og skoleudvalget	1.414,1	1.371,6	1.427,5	1.412,5
	Beskæftigelsesudvalget	1.612,9	1.607,6	1.560,9	1.566,7
	Socialudvalget	494,0	488,8	516,7	508,9
	Miljø- og teknikudvalget	314,9	308,0	319,3	341,2
	Kultur- og fritidsudvalget	165,9	170,9	166,8	163,8
	Sundheds- og omsorgsudvalget	1.270,7	1.270,3	1.273,6	1.238,5
	Landdistriktsudvalget	3,3	7,4	3,0	2,7
2	Driftsudgifter i alt	5.886,8	5.862,6	5.826,0	5.759,7
	Driftsresultat før finansiering	-124,9	-146,6	-188,8	-232,5
	Renter mv	30,0	30,0	17,3	12,8
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFTSVIRKSOMHED	-94,9	-116,6	-171,5	-219,7
	Anlægsudgifter (ekskl. forsyningsvirksomhed, jordforsyning og ældreboliger)				
	Økonomiudvalget	32,3	-19,2	-19,6	-1,0
	Børn- og skoleudvalget	31,6	86,0	64,6	72,0
	Beskæftigelsesudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
	Socialudvalget	2,5	2,5	-0,7	11,7
	Miljø- og teknikudvalget	88,8	159,1	71,5	89,8
	Kultur- og fritidsudvalget	11,4	41,4	14,9	22,6
	Sundheds- og omsorgsudvalget	4,6	18,8	14,5	5,3
	Landdistriktsudvalget	0,7	4,1	0,6	2,5
	Anlægsudgifter i alt	171,9	292,9	145,8	202,8
	RESULTAT AF ORDINÆR DRIFT OG ANLÆG	76,9	176,2	-25,7	-16,9
	Jordforsyning				
	Køb og salg af jord	-29,1	-73,1	-38,6	-30,7
	Byggemodning	19,9	86,4	17,4	5,4
	Jordforsyning i alt	-9,1	13,3	-21,2	-25,2
	Ældreboliger	32,2	104,2	80,7	-15,6
	Ekstraordinære poster	0,0	0,0	0,0	0,0
	RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	100,0	293,7	33,8	-57,7
	B. Forsyningsvirksomheder				
	Drift (indtægter - udgifter)	-5,3	-5,3	11,1	1,0
	Anlæg (indtægter - udgifter)	7,0	16,7	1,5	12,0
	RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	1,7	11,4	12,6	13,0
3	C. RESULTAT I ALT (A+B)	101,7	305,1	46,4	-44,8
	FIANSIERINGSOVERSIGT				
	Tilgang af likvide aktiver:				
	Årets resultat	101,7	305,1	46,4	-44,8
	Låneoptagelse	-61,5	-72,1	-36,6	-68,4
	Anvendelse af likvide aktiver:				
	Afdrag på lån	97,4	97,4	98,3	92,0
4	Øvrige finansforskydninger	-74,6	-21,2	-170,4	160,6
	Ændring i likvide aktiver	63,0	309,3	-62,3	139,4

Balance

Noter	Balance i mio. kr.	Ultimo 2016	Ultimo 2017
	AKTIVER		
	MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Grunde	405,9	399,6
	Bygninger	2.222,6	2.119,5
	Tekniske anlæg mv.	109,1	98,2
	Inventar	16,9	17,8
	Anlæg under udførelse	135,1	299,5
	I alt	2.889,7	2.934,6
	IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER	0,4	0,2
5	FINANSIELLE ANLÆGSAKTIVER		
	Aktier og andelsbeviser m.v.	3.917,3	3.865,5
	Langfristede tilgodehavender	189,7	189,6
	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	14,1	22,8
	I alt	4.121,1	4.077,9
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VAREBEHOLDNINGER	0,0	0,0
	OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG	308,5	310,1
	OMSÆTNINGSAKTIVER - TILGODEHAVENDER	168,5	203,4
	OMSÆTNINGSAKTIVER - VÆRDIPAPIRER	7,2	6,9
	LIKVIDE BEHOLDNINGER	98,9	160,5
	AKTIVER I ALT	7.594,3	7.693,5
	PASSIVER		
6	EGENKAPITAL		
	Modpost for takstfinansierede aktiver	-57,6	-55,5
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-78,9	-75,4
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-3.062,1	-3.114,0
	Balancekonto	-1.415,6	-1.371,6
	I alt	-4.614,2	-4.616,4
7	HENSATTE FORPLIGTIGELSER	-737,2	-687,9
8	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-1.637,1	-1.571,5
	NETTOGÆLD VEDR. FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-24,5	-23,2
	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTIGELSER	-581,4	-794,5
	PASSIVER I ALT	-7.594,3	-7.693,5
9	Kautions- og garantiforpligtelser udgør 758,8 mio. kr.		
10	Eventualrettigheder udgør 264,1 mio. kr. Eventualforpligtelser udgør 1.862,3 mio. kr.		
11	Swapaftaler og valutaterminsforretninger		

Noter

Note 1

Indtægter (mio. kr.)	Budget	Korr. budget	Regnskab
Kommunal indkomstskat	-3.728,8	-3.728,9	-3.728,9
Selskabsskat	2,8	2,8	2,8
Anden skat på lignet visse indkomster	-3,8	-3,8	-3,4
Grundskyld	-282,9	-282,9	-283,9
Anden skat på fast ejendom	-31,3	-31,3	-34,5
Samlede skatter i alt	-4.044,0	-4.044,1	-4.047,9
Udligning og generelle tilskud	-1.734,4	-1.732,8	-1.642,4
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	23,6	23,6	23,6
Kommunale bidrag til regionerne	12,9	12,9	12,9
Særlige tilskud	-269,8	-268,8	-361,2
Refusion af købsmoms	0	0,0	0,3
Tilskud og udligning i alt	-1.967,7	-1.965,1	-1.966,8
Indtægter i alt	-6.011,7	-6.009,2	-6.014,7

Note 2

Personaleoversigt over antal medarbejdere (omregnet til heltidsansatte)

	2016	2017
Økonomiudvalget	844,2	814,7
Børn- og skoleudvalget	2.841,8	2.779,8
Beskæftigelsesudvalget	199,6	210,0
Socialudvalget	761,3	743,5
Miljø- og teknikudvalget	378,6	389,1
Kultur- og fritidsudvalget	174,6	170,6
Sundheds- og omsorgsudvalget	2.027,4	2.077,6
Landdistriktsudvalget	1,0	1,0
I alt	7.228,5	7.186,3

En mere detaljeret personaleoversigt findes i bilagshæftet til årsberetningen.

Note 3

Uforbrugte bevillinger og rådighedsbeløb, der er overført mellem årene (mio. kr.)	Til 2017	Til 2018
Drift:		
Økonomiudvalget	61,8	65,4
Børn og skoleudvalget	-45,6	-46,2
Beskæftigelsesudvalget	1,7	1,4
Socialudvalget	-12,9	-33,1
Miljø- og teknikudvalget	-17,1	-11,2
Kultur og fritid	5,2	4,1
Sundheds- og omsorgsudvalget	12,9	4,9
Landdistriktsudvalget	4,0	4,4
I alt overførte driftsbevillinger til næste år	10,0	-10,3
Skattefinansierede anlæg:		
Økonomiudvalget	6,4	0,5
Børn og skoleudvalget	65,3	21,4
Beskæftigelsesudvalget	0	0
Socialudvalget	1,1	3,2
Miljø- og teknikudvalget	59,1	88,0
Kultur og fritid	25,3	26,6
Sundheds- og omsorgsudvalget	12,8	4,2
Landdistriktsudvalget	3,5	3,5
I alt overførte skattefinansierede anlægsbevillinger til næste år	173,4	147,4
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende jordforsyning	43,9	34,5
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende ældreboliger	13,5	23,3
Overførte anlægsbevillinger til næste år vedrørende brugerfinansieret område	0,0	15,3
I alt overførte anlægsbevillinger til næste år	230,8	220,5
I alt overførte bevillinger	240,8	210,2

Ovenstående overførsler vedrører alene beløb opgjort i forbindelse med afslutning af årsregnskabet.

Note 4

Øvrige finansforskydninger (mio. kr.)

Oversigt over væsentlige finansforskydninger i 2017

Ændringer i tilgodehavender ved staten (refusion og moms)	-24,6
Ændring i REPO forretning og byggekreditter	-174,0
Ændring vedr. beboerlån, lån til ejendomsskat og indskud i Landsbyggefonden	7,8
Øvrige ændringer i kort gæld og tilgodehavender	20,4
I alt	-170,4

Øvrige finansforskydninger omfatter forskydninger i langfristede tilgodehavender og kortfristede tilgodehavender og kortfristet gæld.

Note 5

Aktier og andelsbeviser m.v. (mio. kr.)	Ejerandel	Indre værdi	Kom- munens andel
Sampension KP Livsforsikring A/S	2,6%	4.559,0	119,7
Randers Investeringselskab A/S	31,6%	2,6	0,8
HMN Naturgas I/S	2,3%	2.317,2	54,2
Randers Spildevand A/S	100,0%	3.531,5	3.531,5
Randers Havn	100,0%	156,2	156,2
AB Klostergaarden	14,2%	13,9	2,0
Beredskab & Sikkerhed	39,0%	3,0	1,2
I alt			3.865,5

Ikke-noterede aktier og andelsbeviser er indregnet i balancen efter indre værdis metode.
Et selskabs indre værdi er dets egenkapital.

Langfristede tilgodehavender (mio. kr.)	Ultimo 2016	Ultimo 2017
Tilgodehavender hos grundejere	3,2	3,1
Udlån til beboerindskud	33,5	33,4
Indskud i Landsbyggefonden	-	-
Lån til betaling af ejendomsskatter	75,8	72,1
Andre tilgodehavender	40,2	44,0
Deponerede beløb for lån m.v.	37,0	37,0
I alt	189,7	189,6

Der er foretaget nedskrivning af forventet tab vedrørende udlån til beboerindskud, lån til betaling af ejendomsskatter og andre langfristede udlån. Den nominelle værdi af udlånene udgør henholdsvis 35,1 mio. kr., 75,9 og 45,5 mio. kr.

Indskud i Landsbyggefonden skal ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler ikke værdisættes i balancen. Indskuddet udgør ultimo 2017 211,8 mio. kr.

Udlæg forsyningsvirksomheder (mio. kr.)	Ultimo 2016	Bevægelse i 2017	Ultimo 2017
Varmeforsyning	3,8	-3,8	0,0
Andre forsyningsvirksomheder (renovation m.v.)	10,3	12,5	22,8
I alt	14,1	8,7	22,8

Note 6

Udvikling i egenkapital (mio. kr.)

Egenkapital ifølge regnskab 2016	-4.614,1
Primosaldokorrekationer *	-206,0
Egenkapital 01.01.2017	-4.820,1
+ udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver	2,1
+ udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver	3,5
- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver	-51,9
+ indskud i Landsbyggefonden, tilbageført	211,8
+ udvikling på balancekontoen	
Resultat iflg. regnskabsopgørelsen	46,4
Direkte posteringer på hovedkonto 9	
Regulering vedr. forsyningsvirksomhedernes finansielle resultat	-12,6
Nedskrivning af aktier og indskud i selskaber mv.	51,5
Afskrivning af restancer	3,4
Reguleringer vedr. hensættelser m.v. **	-50,5
Årets bevægelser på balancekontoen i alt	38,2
Egenkapital 31.12.2017	-4.616,4

*) Primosaldokorrektion vedrører primært indskud i Landsbyggefonden

**) Vedrører regulering af hensættelser vedr. arbejdsskader, pensionsforpligtelser, hensættelser til tab m.v.

Note 7

Hensatte forpligtelser

Pensionsforpligtelsen for aktive og fratrådte tjenestemænd, pensionerede tjenestemænd, efterlevende ægtefæller og børn er aktuariemæssigt beregnet af Sampension, forudsat et pensioneringstidspunkt på 62 år. Der er senest udarbejdet aktuariemæssig beregning af forpligtelsen ultimo 2013. Hensættelsen er ultimo 2017 reguleret for hhv ind- og udbetalinger og optjent pension jf konteringsreglerne. For de tjenestemænd, der i forbindelse med udskillelsen af Randers Kommunale Værker nu er tilknyttet Verdo, har Randers Kommune fortsat pensionsforpligtelsene. Som følge heraf har Verdo afgivet en sikkerhedsstillelse over for Randers Kommune for disse forpligtelser, som er opgjort til 38,4 mio. kr.

Jf. Randers Kommunes forsikringspolitik har kommunen i overvejende grad baseret sig på selvforsikring herunder også vedrørende arbejdsskader. De enkelte områder er ikke belastet med præmiebetaling. Der er i stedet sket reduktion af områdernes budgetter.

Nedenfor er der redegjort for de enkelte forsikringsordningers over/underskud i forhold til "hvile i sig selv", det fastlagte budget og den opgjorte forpligtelse.

Kommunens selvforsikringsordninger	Budget 2017	Forbrug	Over/underskud
Arbejdsskader	18,8	7,8	11
Tingskader	9,7	9,7	0

For arbejdsskader er der senest sket en aktuariemæssig beregnet forpligtelse ultimo 2014 der udgør 192 mio. kr. Beregningen er foretaget for de skader, der er sket i perioden 2003 - 2014. Beregningen skal ses i sammenhæng med, at der i samme periode kan opgøres et akkumuleret mindreforbrug i størrelsesordenen 223 mio. kr. set i forhold til alternativet med forsikringsmæssig afdækning.

Der er ikke konstateret forhold i 2017, der medfører en ændring i den beregnede forpligtelse.

Hvis arbejdsskaderne skulle forsikringsmæssigt afdækkes, ville den årlige præmie være ca. 27,4 mio. kr. i 2017 prisniveau.

Hensatte forpligtelser omfatter også hensættelser vedrørende retssager anlagt mod kommunen (13,6 mio. kr), og deponi vedrørende affald (11 mio. kr.).

Note 8

Sammensætning af langfristet gæld (mio. kr.)	2016	2017
Selvejende institutioner med overenskomst	5,8	5,4
Realkredit	2,2	2,1
Kommunekredit*	959,1	931,6
Pengeinstitutter	0,0	0,0
Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor (rente- og afdragsfrie)	12,2	12,2
Gæld vedr. finansielt leasede aktiver	7,7	3,8
Langfristet gæld i alt (ekskl. ældreboliger)	987,0	955,1
Gæld vedr. ældreboliger	650,1	616,4
Langfristet gæld i alt	1.637,1	1.571,5

Udvikling i langfristet gæld	2017
Gæld primo	1.637,1
Ordinære afdrag på lån	-98,3
Låneoptagelse	36,6
Regulering af leasinggæld	-3,9
Indeks-/kursregulering af gæld	0,0
Gæld ultimo	1.571,5

*Randers kommune har ingen gæld eksponeret i udenlandsk valuta ultimo 2017

Note 9

Kautions- og garantforpligtelser (mio. kr.)	2017
Kautions- og garantforpligtelser	758,8

Specifikation af kommunens kautions- og garantforpligtelser fremgår af "Bilag til årsberetningen"

Note 10

Eventualrettigheder og -forpligtelser (mio.kr)	2017
Eventualrettigheder	
Idrætsformål	26,7
Kulturformål	8,1
Skoleformål	14,9
Sociale institutioner	0,7
Boligformål	213,7
I alt	264,1
Eventualforpligtelser (mio. kr.)	2017
Naturgas Midt-Nord I/S, solidarisk hæftelse for langfristet gæld	573,8
Udbetaling Danmark, solidarisk hæftelse for optagelse af lån til etablering	1.184,1
Water and Wellness Randers	104,4
I alt	1.862,3

Note 11

SWAP-aftaler

(mio. kr.)	Rente	Udløbsdato	Valuta	Hovedstol	Restgæld	Markeds- værdi
Nordea	3,58	01.01.36	DKK	105,7	85,0	-21,3
Nordea	4,33	11.10.29	DKK	444,8	249,1	-58,1
Nordea	3,84	11.10.29	DKK	33,7	23,3	-4,7
Nordea	4,00	04.01.38	DKK	52,1	45,9	-14,1
Nordea	4,02	15.10.37	DKK	24,5	21,4	-6,5
Nordea	0,32	11.11.29	DKK	158,7	144,9	2,7
Kommunekredit	1,07	25.03.41	DKK	52,4	49,1	-1,4

Randers Kommune anvender renteswaps til at mindske rente- og valutarisikoen på kommunens låneportefølje. Samtlige lån i porteføljen er optaget til variabel rente. Ultimo 2017 er 69 % af porteføljen omlagt til fast rente via renteswaps med henblik på at opnå budgetsikkerhed.

